

KIVI NIRIA

Afdeling RISICO BEHEER en TECHNIEK

Hoofdpunten Parallelsessie
Werkgroep Praktijk & Implementatie
Afdeling RBT – KIVI NIRIA
9 oktober 2013 Den Haag
Verslag door Martin van Staveren

Werkgroep Praktijk en Implementatie (WG P&I)

- Onderzoekt, inventariseert en evalueert de implementaties van de RM systemen binnen de diverse technische disciplines:
 - Best practices
 - Common issues
 - Omgang met “restrisico’s” *)
 - Organiseert en begeleid pilots.
- *) o.a. samenhang preventie - repressie

Agenda parallelsessie werkgroep P&I

- 13.15 - 13.30 introductie en uitleg sessie
- 13.30 - 14.15 in 2 groepen zelf aan de slag
- 14.15 - 14.30 samenvatting per groep

Doel parallelsessie WG P&I

- Enthousiasme voor deelname aan WG P&I
- Verzamelen & beoordelen RM methoden en technieken
- Oogst is input vervolgacties, i.s.m. O&A en C&I

Focus parallelsessie WG P&I

Methoden en technieken voor risicoanalyse (RA),
risicomangement (RM) met rol Human Factor (HF)

1. Beschikbaarheid?
2. Gebruik?
3. Werkzaamheid?
4. Waarde?

=> Beantwoorden in 2 groepen in 3 series vragen

1^e Vragenserie (15 minuten)

1. Welke methoden en technieken:

- a) Beschikbaar?
- b) Waar (sector, organisatie) ingezet?
- c) Door wie (functie) ingezet?
- d) In welke fase (life cycle) ingezet?

⇒ Codeer elk antwoord met RA, RM en/of HF

⇒ VB: Veiligheidsmanagementsysteem voor BRZO-bedr.

2^e Vragenserie (15 minuten)

1. Welke methoden en technieken:

- a) Werken (niet)?
- b) Waarom (niet)?

⇒ Codeer elk antwoord met RA, RM en/of HF

⇒ VB: ARIE* als veiligheidsbewustzijn/cultuur er niet is
* = Aanvullende Risico Inventarisatie en Evaluatie

3^e Vragenserie (15 minuten)

1. Welke methoden en technieken:

- a) Leveren welke waarde?
- b) En voor wie ?

⇒ Codeer elk antwoord met RA, RM en/of HF

⇒ VB: ISO31000 of RISMAN leveren pas €-waarde voor
PM na gedegen registraties en evaluaties

Facilitator per groep

Kerngroep leden John & Martin:

- Rode lijnen
- Waarnemingen
- Notitie hoofdpunten voor plenaire evaluatie

Algemene bevindingen

- Veel begripsverwarring:
 - wat is een (rest)risico?
 - wat is wel / niet RM ?
 - onzekerheidsmanagement = RM?
- Wat is de scope / reikwijdte van RM?
- Heeft RM één (ISO31000) kern, die specifiek gemaakt “overall inzetbaar” is?
- Er zijn al > 700 RM methoden....

Besproken RM(-achtige) methoden

1. Best Value Procurement
2. ISO normen / richtlijnen
3. Monitoring
4. Excel spreadsheet
5. Overige methoden

NB: 1 t/m 5 tonen enorme diversiteit!

Ad 1 Best Value Procurement (BVP)

1. Aanbestedingsaanpak:
 1. Experts geven risico's expliciet aan
 2. ON beloont beheersing risico's
 3. Hoofdrol voor Human Factor (o.a. vertrouwen)
2. Het werkt: risicosturing, professionaliteit en kwaliteit door ON worden beloond
3. Waarde voor OG (plafondbedrag), ON, derden

NB: BVP / BVM door RISNET omarmt in bouwsector

Ad 2 ISO normen/richtlijnen

1. Vele, o.a. ISO31000 (RM algemeen), ISO17776 (olie & gas)
2. Toegepast in diverse sectoren, werkt bijv. in olie & gas, één van de veiligste sectoren
3. Beoogde waarde is veiligheid, kwaliteit, kostenbeheersing, etc.
4. Human factor deels expliciet : o.a. in principes ISO31000

Ad 3 Monitoring*

1. Monitoring is RM onderdeel risicobeheersing, op basis van risicoanalyse (RA)
2. Werkt o.a. in geotechniek / bouwsector, echter niet in elke situatie
3. Waarde is bijvoorbeeld kostenbesparing
4. Human factor komt o.a. tot uiting in wie interventiewaarden bepaalt (bijv. verzekeraar)

NB: *succesvol in Geo-Impuls programma voor faalkostenreductie (GWW-sector) => Spoortunnel Delft, Tunnel A2 Maastricht

Ad 4 Excel spreadsheet

1. Organisatie-specifieke Excel spreadsheet
2. Werkt voor beheersing projectrisico's op geld, tijd, kwaliteit, reputatie
3. Waarde is bijdrage aan winstgevendheid
4. Human factor zit in expliciete sturing op uitvoering beheersmaatregelen (\neq spontaan)
=> sluiten van de RM cyclus

Ad 5 Overige methoden

1. *Risico management methode*: toepassen in risico management, civiele bouw, door opdrachtgever in alle fasen
2. *RIE*: risicomangement, IT sector, door opdrachtgever in gebruiksfase
3. *Werkplan methode*: risicomangement in civiele sector, in projectvoorbereiding door uitvoerder, voorbereidende fase, risicobewustzijn vergroten
4. *Bowtie model*: risicomangement in offshore, achteraf benoemen en doorlopen risico elementen, voorbereidende analyse en bij uitvoering van maatregelen
5. *4 M methode*: mensen, middelen, methoden, model (SHELL model), risicoanalyse in transport, specialistische analyse, toegepast in nafase
6. *Ongevallenonderzoek*: toegepast in alle sectoren, vinden oorzaken en doen van aanbevelingen, specialistisch werk na ernstig) voorval

Ad 5 Overige: alg. werkt wel / niet?

1. *Human factor* is van overwegend belang, *communicatie* is cruciaal
2. Rekening houden met andere *culturen*, sturing via *politiek* i.p.v. vakbekwaamheid
3. Leveren van *bewijs* en garanderen van *continuïteit* in aanpak
4. Grondige *voorbereiding*, niet alleen achteraf oordeel vormen
5. Afstemmen op en betrokkenheid van *werkers* in het veld: *draagvlak* vormen
6. Werken op basis van *kennis van zaken*, geen eigen voorkeuren of deskundigheid centraal stellen
7. Streven naar *waarneembare resultaten*: registreren afname ongevallen/incidenten

Ad 5 Overige: meerwaarde

1. Doel is Vision Zero: *meten van resultaten* levert overtuigingskracht
2. Beter *onderbouwen* professioneel oordeel
3. Iedereen is gebaat bij *vergroten veiligheid* (kosten, schade, aanzien, vertrouwen, fin/mat verliezen)
4. Hoger risicobewustzijn levert minder verstoringen: *bedrijfszekerheid* en *-continuïteit* vergroten
5. Versterken *samenwerking* door hoger risicobewustzijn
6. *Ethisch* aspect; beschermen leven collega's, klokkenluiders respecteren, open communicatie over bevindingen

Opvallend in de panelsessie

- RM is vooral een grondhouding
- Beleving \neq ratio; Beleving = realiteit
- Benut psychologie & neurosciences (Slovic, Kahneman) => einde Zwitserse kaasmodel!
- Leer van risico's => openheid vereist
- Klokkenluiders op het schild
- RBT levert bijdrage aan maatschappelijk welzijn
- Ingenieurs: treedt naar buiten en praat over risico's

Vervolgacties P&I i.s.m. O&A en C&I?

- Doelstellingen P&I aanscherpen: PvA 2014-2015
- Eenduidig RM begrippenkader ontwikkelen => één RM taal waarin we elkaar begrijpen
- RM reikwijdte en afbakening: wat wel en niet
- RM successen inventariseren én communiceren:
 - Welke RM aanpak heeft waar voor wie gewerkt?
 - Welke waarde (veiligheid, welzijn, geld, tijd, ...)?
 - Welke implementatie voorwaarden en beperkingen?
 - Wat ervan leren voor andere organisaties / sectoren?

Vragen, Opmerkingen, Meedoen?

Benader Martin van Staveren via martin@vsrm.nl

